

MINAMATSKÁ ÚMLUVA O RTUTI A NAŘÍZENÍ O RTUTI VE VZTAHU K TÉMATU KREMATORIÍ

Michaela Vytopilová

Odbor environmentálních rizik a ekologických škod Ministerstva životního prostředí

Ing. Kinga Szewczuk

Odbor ochrany ovzduší, Oddělení technologických zdrojů, Ministerstvo životního prostředí

11. jednání pracovní skupiny MMR pro pohřebnictví

18. dubna 2023, MMR

MINAMATSKÁ ÚMLUVA O RTUTI – ZÁKLADNÍ INFORMACE

Úmluva byla dojednána pod patronací Programu OSN pro životní prostředí (UNEP).

Vstoupila v platnost 16. srpna 2017 a pro Českou republiku dnem 17. září 2017 (sdělení MZV č. 53/2017 Sb. m. s).

Základní cíl je ochrana lidského zdraví a životního prostředí před emisemi a úniky rtuti a jejích sloučenin způsobenými lidskou činností.

Zabývá se celým životním cyklem rtuti.

Obsahuje opatření týkající se ukončování těžby rtuti, omezování použití rtuti ve výrobcích a výrobních procesech, kontroly emisí do ovzduší a úniků do vody a půdy a regulace těžby a zpracování zlata pomocí amalgamace.

Nastavuje pravidla a podmínky pro skladování rtuti a jejích sloučenin, pro nakládání s odpady, ve kterých jsou rtuť a její sloučeniny obsaženy, a pokrývá i problematiku řešení míst kontaminovaných tímto prvkem a zdravotních aspektů souvisejícími s expozicí rtuti.

Úmluva má 140 smluvních stran, vč. Evropské unie jako celku.

Konference smluvních stran (Conference of the Parties, COP) je vrcholným rozhodovacím orgánem Úmluvy

[Homepage | Minamata Convention on Mercury \(mercuryconvention.org\)](http://mercuryconvention.org)

MAKE MERCURY HISTORY

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2017/852 ZE DNE 17. 5. 2017 O RTUTI A O ZRUŠENÍ NAŘÍZENÍ (ES) Č. 1102/2008

Převádí závazky z Minamatské úmluvy do unijní legislativy, některá opatření jsou v nařízení přísnější než v Úmluvě.

Nezavádí zatím žádná opatření k omezení emisí rtuti z krematorií.

Pouze úmluva OSPAR, již jsou EU a 11 členských států smluvními stranami, odkazuje na nejlepší dostupné techniky k předcházení emisím a kontrole emisí rtuti z krematorií podle právně nezávazného doporučení 2003/4.

Dle článku 19 odst. 1 písm. a) nařízení Komise vypracovala zprávu (COM(2020) 378 final): závěr - bude revize nařízení, možnost regulace emisí z krematorií

- trvalý zdroj emisí do ovzduší. V 2018 cca 1,6 tuny. Od roku 2025 podobné úrovně a poté se sníží. Tyto odhady však nejsou dostatečně podloženy

Revize nařízení - návrh a posouzení dopadů, mělo být ve čtvrtém čtvrtletí roku 2022, dosud nebylo předloženo.

- měl by řešit důsledky postupného vyřazování amalgámu na emise rtuti z krematorií, a potenciální potřebu takové emise regulovat

VYJMENOVANÝ STACIONÁRNÍ ZDROJ ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ

- kód 7.15. (Krematoria a zařízení k výhradnímu spalování těl zvířat) dle přílohy č. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“)
- bod 6.13. dle vyhlášky č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší (dále jen „emisní vyhláška“)
- je vyžadována rozptylová studie podle § 11 odst. 9
- je vyžadován provozní řád jako součást povolení provozu podle § 11 odst. 2 písm. d)

V současné době nemají krematoria emisní vyhláškou stanoven specifický emisní limit (SEL) pro rtuť, ale pouze pro TZL, NO_x, CO, TOC a dále mají stanovenou technickou podmínku provozu:

- Udržování takové teploty ve spalovacím prostoru za posledním přívodem vzduchu, která zajišťuje termickou a oxidační destrukci všech odcházejících znečišťujících látek (nejméně 850°C) s dobou setrvání spalin nejméně 2 s.

(Jako sekundární technika ke snižování emisí jsou v dopalovací komoře používány prachové filtry, které musí být dimenzovány tak, aby nemohlo docházet k překračování emisních limitů pro TZL.)

Emisní limity [mg/m ³]				O _{2R} [%]	Vztažné podmínky
TZL	NO _x	CO	TOC		
50	350	100	15	17	A

DATA O KREMATORIÍCH

Data jsou dostupná z integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP), kam provozovatelé zdrojů uvedených v příloze č. 2 zákona o ochraně ovzduší každoročně hlásí údaje souhrnné provozní evidence (SPE).

- V ČR se nachází celkem 48 krematorií a to 25 krematorií pro spalování mrtvých lidských těl a ostatků a 23 zvířecích krematorií (data za rok 2021)
- Výše uvedená data budou aktualizována - ČHMÚ poskytne data z roku 2022 MŽP a MMR v květnu 2023
- Z hlediska kapacity nejsou krematoria nijak dělena – bez omezení kapacity
- Počet kremačních pecí - jedná se o „doplňkovou informaci“ - provozovatelé nemusí ohlašovat

Referenční dokument o nejlepších dostupných technikách u stacionárních zdrojů nespadajících pod BREF – Krematoria (říjen 2015) – zadavatel MŽP

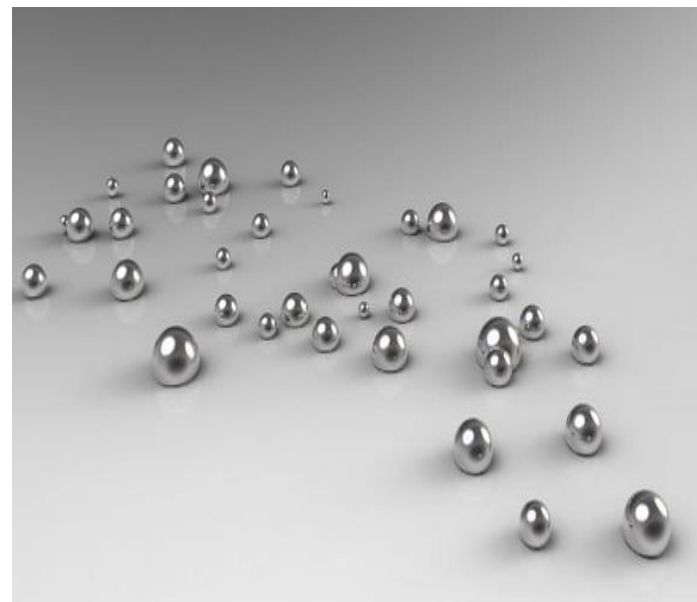

<https://www.ispop.cz/>

SNIŽOVÁNÍ EMISÍ RTUTI

- Z hlediska zákona o ochraně ovzduší není povinnost měřit a vyhodnocovat emise rtuti, pokud tak není výslovně uvedeno v povolení provozu dotčeného stacionárního zdroje krajským úřadem.
- Z pohledu emisí jsou v poslední době diskutované zejména emise rtuti (předpokládá se, že krematoria jsou největším zdrojem rtuti, která pochází ze zubních výplní, kdy na jednu kremaci připadá emise 2-4 g rtuti). (neBREF str. 7)
- V některých zemích EU je zakázáno používat rtuť v zubních výplních. (neBREF str. 8)

DALŠÍ POSTUP

- Předložení a publikace návrhu změny nařízení o rtuti společně s dokumentem hodnocení dopadů.
- Zpracování rámcové pozice. Spolugestory jsou MŽP a MZd. (dentální amalgám)
- Vyjednávání v rámci EU – očekává se publikace návrhu a první jednání ještě za SE PRES.
- Do konce roku by mohl být dojednaný text.

DĚKUJEME ZA POZORNOST

Michaela Vytopilová

Odbor environmentálních rizik a ekologických škod

Michaela.Vytopilova@mzp.cz

+420 267 122 232

Ing. Kinga Szewczuk

Odbor ochrany ovzduší
Oddělení technologických zdrojů

Kinga.Szewczuk@mzp.cz

+420 267 122 036

Použité obrázky:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bruxelles_-_Commission_Europ%C3%A9enne_Berlaymont_\(23191436909\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bruxelles_-_Commission_Europ%C3%A9enne_Berlaymont_(23191436909).jpg)

<https://unsplash.com/photos/>

<https://www.istockphoto.com/cs/>

<https://www.ispop.cz/>

Snímek 5 - Tato fotka od autora Neznámý autor s licenci [CC BY](#)

[Depositphotos.com](https://www.depositphotos.com)

